

Undervisningsopplegg om musikkritikk for musikklinje i videregående skole.

Opplegget er laget for musikklinje på videregående skole. Vi har tatt utgangspunkt i kritikker som ligger tilgjengelig i kritikkportalen.no. Opplegget er ment å gå over 2 x 90 minutter, men kan også utvides til f.eks. 3 x 90 minutter. Målet med opplegget har først og fremst vært å stimulere til refleksjon omkring musikkritikk, hva det er og hvilken funksjon den fyller, men også å stimulere til refleksjon om den offentlige samtalen om musikk. Arbeidsmåten vi har valgt for dette opplegget har vært å lese ulike kritikker, og å diskutere muntlig i grupper og i plenum. Vi har valgt å la elevene diskutere i grupper på 4, for å sikre at alle får mulighet til å være aktive i diskusjonen. Etter hver økt med gruppediskusjoner, har gruppene presentert for hele klassen hva de har diskutert.

Første økt:

1. Første økt startet med en samtale i plenum om hva kunstkritikk og musikkritikk er, og elevene ble bedt om å samtale om i hvilken grad de selv leste kritikker. Etter dette presenterte læreren ordbokdefinisjonen av begrepet og klassen diskuterte denne.
2. I neste del av økta leste elevene hver for seg to kritikker av Marte Ebersons album «Mad Boy», «Mild Galskap» skrevet av Maria Lonka publisert i Morgenbladet og «Synther i sommersonn» av Per Asbjørn Risnes publisert i Dagens Næringsliv.
3. Etter at de hadde lest kritikkene ble klassen delt in i grupper på 4 elever og de fikk i oppgave å diskutere følgende spørsmål:
  - Hvilket inntrykk får du av musikken gjennom å lese kritikken?
  - Trekker kritikeren linjer til annen musikk?
  - Beskriv språkbruken og hvilke faguttrykk som brukes.
  - Si noe om hvem (lesegruppe) kritikken er skrevet for?
  - Hva kritiseres?
4. Økten ble avsluttet med at vi hørte på utdrag fra albumet og en oppsummerende plenumssamtale.

Andre økt:

1. Den andre økten startet vi med å finne og lese 4 ulike kritikker av Alexander Mørk-Eidems oppsetning Tryllefløyten på Den Norske Opera. Kritikken vi leste var:

1. «Papageno på latter» av Hild Borchgrevink fra Dagsavisen,
2. «Teateranmeldelse: Tryllefløyten» av Tori Skrede i VG,
3. «Anmeldelse: Tryllefløyten» av Eystein Sandvik og Karen Frøsland Nystøyl fra nrk.no.
4. «Lyn Gordon, Star Wars og sang som gir gåsehud» av Erling Gulbrandsen i Morgenbladet.

Elevene ble bedt om å reflektere omkring hvilke forskjeller det var i de ulike kritikkenes og om hvorfor de var så ulike i form og omfang. I tillegg ble de bedt om å merke seg partier som var vanskelige å forstå eller ord de ikke kjente betydningen av.

2. Etter at elevene hadde lest, tok vi opp uklare passasjer og vanskelige ord og forsøkte å oppklare disse.
Så diskuterte vi ulikhetene i kritikkenes og hvem av dem som best beskrev oppsetningen.
3. I neste punkt snakket vi om de ulike publikasjonene kritikkenes var hentet fra og hvilken målgruppe vi antok at de først og fremst ønsker å nå. Deretter diskuterte vi om dette hadde noen betydning for kritikkenes form og omfang.
4. Etter dette delte vi klassen inn i grupper på 4 og hver gruppe fikk i oppgave å diskutere disse punktene.
  - Hvilken betydning har musikkritikk og for hvem?
  - Hvilken funksjon har en konsertanmeldelse?
  - Hvilken funksjon har en plateanmeldelse?
  - Hvor finner/leser/hører du musikkritikk?Vi avsluttet denne delen med en samtale i plenum.
5. Til slutt fikk elevene i oppgave å diskutere vi om vi trenger musikkritikk og hva vi eventuelt trenger den til?

Erfaringer med opplegget.

Vi gjennomførte opplegget i to økter våren 2018 i en vg2-klasse. Opplegget ble gjennomført i programfaget musikk i perspektiv. Elevene var aktive i diskusjonene og ytret sterke meninger om de ulike kritikkene, og flere var skeptiske til både form og innhold. Ofte gikk elevens innvendinger på at kritikkene i liten grad evnet å beskrive musikken godt og at noe av kritikken var uklar/usaklig. Mange var også kritiske til kritikkenes henvisning til andre artister i kritikkene av plata «Mad boy». De mente at det var usaklig å «kritisere noen for å ikke være noen andre». I og med at målet var å stimulere til refleksjon omkring kritikk, så vi elevenes innvendinger som et positivt resultat av opplegget. Under diskusjonen omkring de ulike publikasjonenes målgrupper og sammenhengen mellom målgruppe og form, ble noen av elevene imidlertid litt mildere stemt ovenfor kritikkene vi leste.

I løpet av tiden vi brukte på opplegget viste det seg at elevene i liten grad leste eller brukte musikkritikk selv. Noen av dem mente at de i liten grad hadde bruk for kritikker da de heller ville gjøre seg opp sine egne meninger uten påvirkning fra andre. Andre igjen ytret at de bare i liten grad leste aviser eller andre publikasjoner som kan utgi musikkritikk i det hele tatt. Dette kom særlig fram under diskusjonen om vi trenger musikkritikk. Noen elever ytret også indignasjon over at de hadde opplevd at ulike kritikere hadde kritisert musikk de i utgangspunktet ikke hadde noe forhold til, og at dette etter deres erfaring førte til kritikker som ikke tar hensyn til sjangerspesifikke forutsetninger, eller hva musikken forsøker å formidle. Dette førte til en diskusjon om hvem som er berettiget til å kritisere, og i hvilken grad fagkunnskap og sjangerfortrolighet er en forutsetning for å skrive gode kritikker. Det ble ikke trukket noen konklusjoner men det kom fram mange ulike synspunkter på dette.

Selv om elevene i liten grad selv forholdt seg til musikkritikk var de fleste enige om at en offentlig samtale om musikk er av det gode og at musikkritikk er en vesentlig del av denne samtalen.